

Haustþing Samtaka sveitarfélaga á Norðurlandi vestra, haldið 22. október 2021 á Blönduósi, samþykkir eftirfarandi ályktun:

Fjármál sveitarfélaganna

Lykilatriði

- *Tekjustofnum sveitarfélaga verði fjölgað til að mæta versnandi fjárhagsstöðu og almennum aðgerðum vegna Covid-19 fram haldið.*

Áhrif heimsfaraldursins á sveitarfélögin í landinu hafa verið mikil þó svo að svartsýnustu spár hafi ekki gengið eftir. Eins og fram kom í erindi Sigurðar Á. Snævarr á fjármálaráðstefnu sveitarfélaganna í október 2021¹ hefur afkoma sveitarfélaga almennt séð versnað, skuldir og skuldbindingar hafa aukist og staðan er sú að hækkaður launakostnaður étur upp auknar útsvarstekjur. Að mati haustþings SSSNV er nauðsynlegt að fjölga tekjustofnum sveitarfélaganna til að mæta þessari þróun og tryggja hraðari endurreisn samfélaga á landsbyggðinni í kjölfar Covid-19. Jafnframt er mikilvægt að þeim aðgerðum sem ráðist var í til að hvetja framkvæmdir í sveitarfélögum vegna Covid-19 verði fram haldið, og þá sérstaklega endurgreiðsluheimild virðisaukaskatts af vinnu.

Innviðir Norðurlands vestra

Lykilatriði:

- *Tryggt verði að framkvæmdir við Þverárfjallsveg hefjist strax og verði á áætlun. Einnig að öðrum framkvæmdum sem eru á samgönguáætlun verði flýtt, og þá sérstaklega framkvæmdum við Vatnsnesveg.*
- *Fjármagn til viðhalds og uppbyggingar stofn- og tengivega verði stóraukið, sem og sumar- og vetrarþjónusta við vegi í landshlutanum í samræmi við Samgöngu- og innviðaaætlun Norðurlands vestra².*
- *Ráðist verði í gerð jarðganga á milli Fljóta og Siglufjarðar.*
- *Alexandersflugvöllur á Sauðárkróki verði á ný skilgreindur í grunnnet flugvalla og nægilegt fjármagn verði sett í viðhald hans.*
- *Brýnt er að leggja bundið slitlag á Blönduósflugvöll, í ljósi mikilvægi hans sem flugvallar fyrir sjúkraflug.*

¹ <https://www.samband.is/wp-content/uploads/2021/10/sigurdur-armann-fjarmalaradstefna-2021.pdf>

² <https://www.ssnv.is/static/files/Mappa/SSNV/skyrslur/samgöngu-og-innviðaaetlun-nordurlands-vestra-juni-2019-prent.pdf>

- *Stuðningi við ljósleiðaravæðingu verði fram haldið og aukið fjármagn veitt til dýrustu og erfiðustu tenginganna sem eftir sitja sem og tenginga á þéttbýlisstöðum sem ekki verða reknar á markaðslegum forsendum.*
- *GSM samband og Tetrasamband verði stórlega bætt á svæðinu.*
- *Þrífösun rafmagns verði hraðað sem kostur er í landshlutanum.*
- *Hafist verði handa við að reisa viðbyggingu Fjölbrautaskóla Norðurlands vestra.*
- *Framlög til stofnana ríkisins í landshlutanum verði augin til að mæta niðurskurði allt frá efnahagshruni.*
- *Til sérstakra aðgerða verði gripið til að styrkja Háskólann á Hólum og Fjölbrautaskóla Norðurlands vestra og að stuðningi við dreifnám verði fram haldið.*
- *Áform um afslátt af námslánnum til nemenda á aðgerðasvæðum verði víkkuð út og nái til Norðurlands vestra.*
- *Komið verði á stuðningi við nemendur á framhalds- og háskólastigi sem náms síns vegna þurfa að flytjast til höfuðborgarsvæðisins.*

Á Norðurlandi vestra eru tækifæri til að ráðast strax í fjölmargar framkvæmdir sem myndu leiða til aukins stöðugleika í atvinnustigi og koma í veg fyrir fólksfækkun í landshlutanum.

Ábyrgð á hinum ýmsu innviðum sveitarfélaga er bæði hjá sveitarfélögum og ríki. Víðtæk könnun sem gerð var árið 2020³ sýnir að íbúar telja að sveitarfélögin á Norðurlandi vestra standi sig nokkuð vel varðandi þá innviði sem þau bera ábyrgð á, svo sem grunn- og leikskóla. Sömu sögu er ekki hægt að segja um þá innviði sem ríkisvaldið ber ábyrgð á og er þar helst að nefna samgöngumannvirki. Í samgönguáætlun landshlutans⁴ kemur einnig skýrt fram að ástand fjarskipta í landshlutanum, einkum gsm, Tetra og 4G samband er óviðunandi og þarf að gera úrbætur á því tafarlaust.

Í sömu áætlun sameinast sveitarfélögin á starfssvæði samtakanna um forgangsörðun verkefna í samgöngumálum og er Þverárfjallsvegur þar efstur á blaði. Fyrsta stóra nýframkvæmdin í landshlutanum um áratuga skeið. Verkið hefur verið boðið út og brýnt að framkvæmdir hefjist sem allra fyrst og verði á áætlun. Einnig er þess krafist að fjármunir til viðhalds stofn- og tengivega í landshlutanum verði stórauknir sem og sumar- og vetrarþjónusta. Nauðsynlegt er að auka framlög til uppbyggingar og viðhalds tengivega en á Norðurlandi vestra er eitt hæsta hlutfall malarvega á landinu öllu. Jarðgöng á milli Fljóta og Siglufjarðar eru sömuleiðs framkvæmd sem af öryggissjónarmiðum er mikilvægt að ráðist verði í sem allra fyrst. Nýlegar fréttir af grjóthruni þar sýna svo ekki verður um villst þá stórhættu sem skapast getur. Jafnframt eru á síðari tímabilum samgönguáætlunar verkefni sem flýta mætti, svo sem framkvæmdir við Vatnsnesveg sem eru fyrir löngu orðnar bráðnauðsynlegar.

³ <https://ssv.is/wp-content/uploads/2021/06/lbuakonnun-landshlutanna-2020-gogn-og-adferdir.pdf>

⁴ <http://www.ssnv.is/static/files/Mappa/SSNV/skyrslur/samgöngu-og-innvidaaetlun-nordurlands-vestra-juni-2019-prent.pdf>

Afar brýnt er að Alexandersflugvöllur verði á ný skilgreindur í grunnnet flugvalla. Með stuðningi *Loftbrúar* við innanlandsflug skapast á ný aðstæður til að hefja áætlunarflug í Skagafjörð og brýnt að á það verði látið reyna. Með aukinni uppbyggingu á Akureyrarflugvelli, til að mæta megi auknu millilandaflugi um völlinn þegar ferðamenn fara að sækja landið heim að nýju, er jafnframt nauðsynlegt að gera Alexandersflugvöll að varaflugvelli fyrir millilandaflugvöllina á landinu en dæmin hafa sýnt að ekki er vanþörf á því þegar flugumferð er hvað mest. Flugvöllurinn er einstaklega vel staðsettur til að hann þjóni bæði Akureyrar- og Keflavíkurflugvelli, sem varavöllur. Aðeins er um klukkustundar akstur til Akureyrar og um 3,5 klst. akstur til Reykjavíkur.

Afar mikilvægt er að nægilegu uppbyggingar- og viðhaldsfé verði veitt til Blönduósflugvallar til að völlurinn geti rækt mikilvægt öryggishlutverk sitt fyrir bæði íbúa og aðra vegfarendur. Því þolir lagning bundins slitlags enga bið. Á síðustu misserum hafa skapast aðstæður sem hafa sýnt nauðsyn þess.

Mikilvægt er að ljósleiðaravæðingu landshlutans verði fram haldið og lokið sem allra fyrst. Sveitarfélög í landshlutanum eru langt komin með verkefnið en margar þeirra tenginga sem eftir eru munu verða mjög dýrar og erfiðar sökum fjarlægða og/eða annarra staðhátta. Einnig er brýnt að hugað verði að hröðun ljósleiðaravæðingar þéttbýlis á landsbyggðinni með aðkomu ríkisins, einkum á þeim stöðum þar sem ekki eru markaðsforsendur fyrir uppbyggingu kerfanna. Slíkt á víða við á Norðurlandi vestra. Ótækt er að íbúar þéttbýlis á landsbyggðinni sitji eftir í þeirri mikilvægu uppbyggingu sem ljósleiðaravæðing er. Tryggt verði að fastnet verði ekki tekið út fyrr en GSM-samband sé komið á svæðið.

GSM samband verði stórlega bætt með uppsetningu fleiri senda sem og flutningi núverandi senda í samvinnu við staðkunnuga. Tetrasamband verði jafnframt bætt til að auka öryggi íbúa og ferðamanna í landshlutanum.

Í kjölfar óveðursins í desember 2019 var ráðist í nokkur mikilvæg verkefni tengd raflínum í landshlutanum. Þrífösun var flýtt á nokkrum stöðum, endurnýjun tengivirkis í Hrutatungu, lagning raflínu frá Varmahlíð til Sauðárkróks svo dæmi séu tekin. Þrátt fyrir þessi verkefni er ennþá af nógu að taka og brýnt að lokið verði við þrífösun í landshlutanum sem allra fyrst svo öryggi íbúa verði sem best tryggt við erfiðar aðstæður eins og sköpuðust veturinn 2019/2020. Þrátt fyrir aukin framlög til þessa verkefnis undanfarin misseri er enn mikið verk óunnið í landshlutanum.

Jafnt aðgengi allra til náms er afar mikilvægt atriði fyrir íbúa á landsbyggðinni. Haustþing SSVN leggur mikla áherslu á mikilvægi menntastofnanna landshlutans í því tilliti. Háskólinn á Hólum og Fjölbrautaskólinn á Norðurlandi vestra eru hornsteinar þess að bæta menntunarstig landshlutans sem skv. könnunum er það lægsta á landinu. Báðar stofnanirnar berjast í bökkum sökum lágra rekstrarframlaga frá ríkinu. Það þarf að laga sem allra fyrst. Einnig er mikilvægt að dreifnámsdeildir Fjölbrautaskólans á Blönduósi og Hvammstanga fái áframhaldandi stuðning. Lögð er áhersla á að strax verði hafist handa við að reisa viðbyggingu við

verknámshús Fjölbrautaskóla Norðurlands vestra. Um er að ræða framkvæmd sem þegar hefur verið teiknuð og reist yrði í samvinnu ríkis og sveitarfélaganna á starfssvæðinu. Sveitarfélögin hafa þegar samþykkt þátttöku í verkefninu með fyrirvara um þátttöku ríkis og endanlegan kostnað. Fyrir liggur beiðni inni í menntamálaráðuneytinu um að ráðist verði í verkið. Er um að ræða eitt þeirra verkefna sem hægt væri að ráðast í fljótt sem mótvægisáðgerð gegn áhrifum Covid 19.

Mikilvægt er að ríkisvaldið láti af þeirri stefnu sinni að krefja stofnanir sínar í landshlutanum um hagræðingu. Hagræðingarkrafa allt frá efnahagshruni hefur verið svo mikil að verulega þarf að bæta í svo þessar stofnanir nái vopnum sínum að nýju. Háskólinn á Hólum, Fjölbrautaskóli Norðurlands vestra, heilbrigðisstofnanir, Vinnumálastofnun og Sýslumannsembættið, svo dæmi séu tekin, eru nokkrar þeirra stofnana sem eru á forræði ríkisins á svæðinu. Þær eru mikilvægir hornsteinar í samfélögum á Norðurlandi vestra og þeir þættir sem fólk horfir m.a. til þegar velja á stað til búsetu með tilliti til atvinnumöguleika. Fjársvelti þessara stofnana skerðir búsetujafnrétti og er þannig á skjön við Byggsááætlun þar sem skýrt kemur fram að eitt markmiða stjórnvalda sé að jafna aðgengi að þjónustu.

Menntamálaráðherra kynnti nýverið heimildir til að veita afslátt af námslánum til að efla byggðir. Haustþing SSSNV fagnar því en telur að ekki sé gengið nógu langt í þeim efnunum þar sem stuðningurinn skv. fréttum á aðeins að ná til íbúa á aðgerðasvæðum, þ.e. brothættum byggðum. Samtökin skora á menntamálaráðherra að víkka hugmyndirnar út svo þær nái einnig til Norðurlands vestra og hvetji þannig til þess að nemendur snúi aftur heim að námi loknu. Einnig er lagt til að nemendur á háskólastigi, sem verða að flytjast á höfuðborgarsvæðið eða Akureyri náms síns vegna, fái stuðning á formi dreifbýlisstyrks (dvalar- og húsnæðisstyrks) til að mæta þeim mikla kostnaði sem fylgir því að þurfa að flytjast á þessa staði til náms.

Hagvöxtur landshlutans

Lykilatriði:

- *Ríkið standi með bændum til að koma í veg fyrir flóttu úr stéttinni með alvarlegum afleiðingum fyrir samfélög á Norðurlandi vestra.*
- *Stuðningi ríkisins við iðnaðaruppbyggingu á Norðurlandi vestra verði fram haldið og samningur um stuðning þar um framlengdur til amk. 2ja ára með 10 millj. kr. framlagi hvort ár.*
- *Ráðist verði í stækkun Blönduvirkjunar með því skilyrði að viðbótarorka verði nýtt til iðnaðarstarfsemi á svæðinu og samhliða verði úrbótum á flutningskerfi raforku hraðað.*
- *Ríkið styðji myndarlega við nýsköpun í landshlutanum m.a. með stuðningi við uppbyggingu og rekstur skrifstofu- og frumkvöðlasetra.*
- *Ráðist verði af alvöru í aðgerðir sem boðaðar eru í byggðaáætlun um auglýsingu starfa án staðsetningar hjá ríkinu sem og mat á kostum við að ný starfsemi á vegum ríkisins verði staðsett á landsbyggðinni.*

- *Kraftur verði settur í verkefnið Störf án staðsetningar. Jafnframt verði staðinn vörður um þær starfsstöðvar stofnana ríkisins sem þegar eru staðsettar á Norðurlandi vestra.*
- *Stofnaður verði starfshópur sem hefur það hlutverk að vinna tillögur að því hvernig fjölga má störfum á Norðurlandi vestra.*

Í skýrslu Byggdastofnunar, Hagvöxtur landshluta 2008 – 2016⁵, kemur fram að landbúnaður er grundvallaratvinnugrein á Norðurlandi vestra. Í könnun sem unnin var fyrir landshlutasamtökin kemur fram að vægi landbúnaðar er hvergi meira en á Norðurlandi vestra⁶. Þær þrengingar í landbúnaði, sérstaklega sauðfjárbúskap, sem hafa átt sér stað undanfarin misseri eru grafalvarleg ógn við sveitarfélögin á Norðurlandi vestra sem er eitt mesta landbúnaðarhérað landsins. Þess er krafist að ríkisvaldið standi með bændum og veiti þann stuðning sem þörf er á svo ekki verði flótti úr stéttinni með alvarlegum afleiðingum fyrir þau samfélög á Norðurlandi vestra sem byggja afkomu sína að einhverju eða mestu leyti á þjónustu við bændur. Einkum er mikilvægt að gerðar verði sömu velferðar- og heilbrigðiskröfur til innfluttra matvæla og innlendra og stuðningur verði veittur til markaðssetningar og vöruþróunar á afurðum til að auka verðmæti þeirra og þannig hækka afurðaverð til bænda. Einnig er brýnt að gerð verði sú krafa að kaupendur jarða uppfylli þær skyldur sem fylgja búsetu í landbúnaðarsamfélagi og geri sér grein fyrir að þessum skyldum er öllum landeigendum ætlað að fylgja. Jarðakaupum fylgja réttindi en þeim fylgja jafnframt skyldur.

Í skýrslu Byggdastofnunar kemur enn fremur fram að framleiðsla á mann er hvergi minni en á Norðurlandi vestra. Atvinnugreinar sem byggja á framleiðslu eru ekki margar né sterkar í landshlutanum. Það er því afar mikilvægt fyrir afkomu og fjölgun íbúanna að landshlutinn nái að laða til sín fjárfestingar sem skapa atvinnutækifæri og hjálpa til við að rétta af þann framleiðsluhalla sem landshlutinn á við að etja miðað við aðra landshluta.

Gerð er sú krafa til stjórnvalda að þau komi að því með heimamönnum að snúa þessari þróun við, t.d. með öflugum stuðningi við iðnaðaruppbyggingu á Norðurlandi vestra. Fyrri hluta árs 2022 lýkur 2ja ára samningi við atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið um stuðning við fjárfestingaáttak í landshlutanum. Óskað er eftir framlengingu á þeim samningi, í að minnsta kosti 2 ár til viðbótar, 10 millj. kr. framlag hvort ár, til að halda meg þessu mikilvæga verkefni áfram. Því til viðbótar er nauðsynlegt að tryggt verði að nægileg raforka verði aðgengileg á svæðinu til iðnaðarstarfsemi. Stjórnvöld eru, til að mæta þeirri orkuþörf, hvött til að ráðast í stækkun á Blönduvirkjun með því skilyrði að viðbótarorka verði nýtt til iðnaðarstarfsemi í landshlutanum. Samhliða því er nauðsynlegt að hraða uppbyggingu flutningskerfisins á svæðinu. Engin orka er aðgengileg í landshlutanum í dag sem kemur í veg fyrir fjárfestingar og

⁵ <https://www.byggdastofnun.is/static/files/Hagvoxtur/hagvoxtur-landshluta-2008-2016.pdf>

⁶ <http://www.ssnv.is/static/files/Mappa/SSNV/skyrslur/umsviflandbunadarlandshlutar-lokaeintak2.pdf>

uppbyggingu atvinnustarfsemi. Með þessu eru tækifærum landshlutans til að fjölga íbúum og auka hagvöxt gerð að engu.

Haustþing SSNV leggur jafnframt á það þunga áherslu að stórauðni fjármagni verði veitt til nýsköpunar í landshlutanum til að efla megi þar atvinnulíf og fjölga störfum. Héraðið er frumframleiðsluhérað og eins og glöggst kemur fram í Sóknaráætlun landshlutans⁷ gefast hér fjölmörg tækifæri til fullvinnslu með tilheyrandi fjölgun starfa og verðmætasköpun. Slík uppbygging er kostnaðarsöm og því mikilvægt að stjórnvöld komi með myndarlegum hætti að stuðningi við frumkvöðla á svæðinu. Veita þarf stuðning til uppbyggingar og reksturs skrifstofu- og frumkvöðlasetra þar sem sýnt er að slík aðstaða mun ekki verða rekin á markaðslegum forsendum í dreifðum byggðum líkt og á Norðurlandi vestra. Jafnframt er nauðsynlegt að stafrænar smíðjur á Sauðárkróki og Blönduósi fái viðunandi stuðning til rekstrar og uppbyggingar.

Í Byggsáætlun áráanna 2018-2024 segir m.a. í kafla II. B:

- i. Opínberum aðilum verði falið að skilgreina störf og auglýsa þau án staðsetningar.*
- j. Metnir verði kostir þess að staðsetja nýja starfsemi á vegum ríkisins utan höfuðborgarsvæðisins.*

Vonbrigði eru hve hægt hefur gengið að hrinda þessu mikilvæga verkefni af stað og eru stjórnvöld hvött til þess að gera þar bragarbót á sem allra fyrst. Nýútkomin skýrsla um störf án staðsetningar sýnir að tækifæri eru til staðar⁸. Skv. samantekt Byggsáætlunar er nægt húsnaði til staðar fyrir slík störf í landshlutanum⁹. Jafnframt er lögð áhersla á að vörður verði staðinn um þær starfsstöðvar stofnana ríkisins sem þegar eru á Norðurlandi vestra. Vert er að benda á að flutningur þeirra starfa sem þegar hefur farið fram á Norðurland vestra hefur gengið ákaflega vel sem og rekstur þeirra starfsstöðva sem þar eru, má þar nefna aukin verkefni Sýslumannsembættisins á Norðurlandi vestra, Fæðingarorlofssjóð, Greiðslustofu vinnuálastofnunar, Húsnaðis- og mannvirkjastofnun o.fl.

Þegar skoðaðar eru atvinnutekjur frá árunum 2008 til ársins 2018, sem gefa vísbendingu um hagvöxt í landshlutunum, má sjá að Norðurland vestra heldur ekki í við flesta aðra landshluta hvað varðar hlutfallslega aukningu tekna. Aukning atvinnutekna í landshlutanum á þessu árabili var 12%, helmingi lægri en ef landið allt er skoðað, næst lægst af öllum öðrum landshlutum¹⁰.

⁷ http://www.ssnv.is/static/files/Mappa/soknaraaetlun/ssnv_sokn_skyrsla_net_.pdf

⁸ <https://bit.ly/3DrTg50>

⁹ [Útibúið á Hvammstanga.](#)

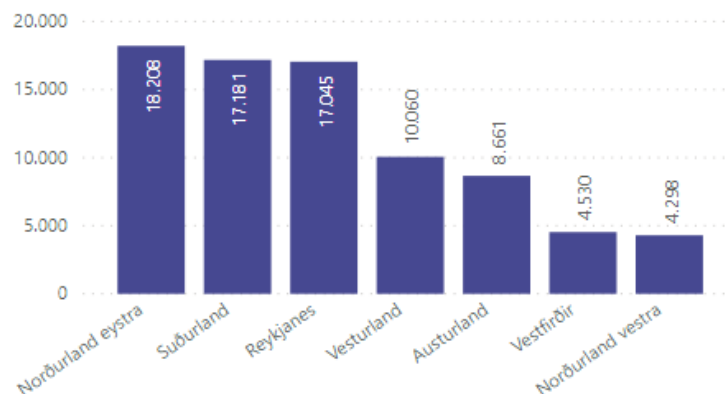
¹⁰ <https://www.byggdastofnun.is/is/utgefid-efni/maelabord/storf-an-stadsetningar>

Landshluti	Atvinnutekjur á verðlagi 2018											Breyting
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2008-2018
Höfuðborgarsvæðið	710.194	572.252	550.856	566.635	585.608	609.190	642.750	696.867	776.487	838.069	877.294	24%
Vesturland	48.161	41.283	40.750	40.974	41.479	41.929	43.725	47.176	51.380	54.143	57.562	20%
Vestfirðir	21.969	20.360	19.365	18.941	19.200	19.703	20.025	21.382	23.009	23.510	24.742	13%
Norðurland vestra	20.110	18.161	17.920	18.086	18.335	18.775	18.541	19.651	20.978	21.476	22.437	12%
Norðurland eystra	84.407	74.237	73.570	76.248	77.208	79.202	81.320	87.324	94.742	98.950	102.076	21%
Austurland	39.844	31.283	30.734	31.885	32.677	33.138	33.886	36.249	37.319	38.282	39.793	0%
Suðurland	73.473	63.905	62.843	65.095	67.424	68.812	70.722	77.456	85.647	92.337	98.210	34%
Suðurnes	61.518	49.606	48.039	48.698	50.102	52.949	56.585	63.415	75.292	85.381	94.025	53%
Landið í heild	1.059.677	871.088	844.077	866.562	892.033	923.698	967.554	1.049.520	1.164.855	1.252.147	1.316.138	24%

Þó ljóst sé að heimsfaraldurinn muni hafa veruleg áhrif á þau svæði sem hafa sýnt hafa mesta hækkun atvinnutekna undanfarin 11 ár, og áhrifanna muni einnig gæta á Norðurlandi vestra, þá sýnir taflan glögg að landshlutinn var lengur en flestir aðrir landshlutar að ná járnnum sínum eftir hrun og má ætla að svo verði einnig í kjölfar þeirra áfalla sem riðið hafa yfir síðustu misseri, þ.e. óveður í desember 2019 sem og Covid-19.

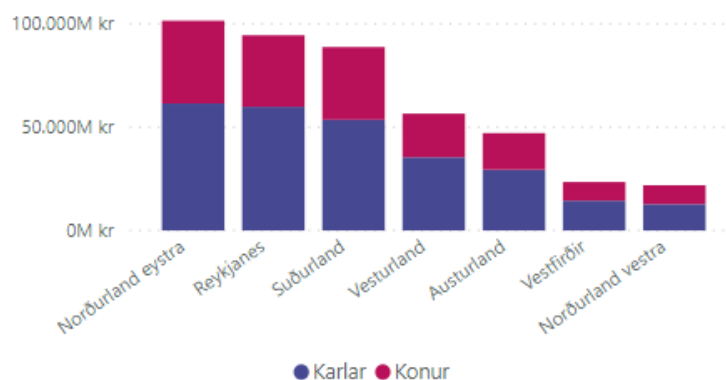
Ef litið er á fjölda ársverka eftir landshlutum (án höfuðborgarsvæðisins) eru þau fæst á Norðurlandi vestra á árinu 2019.

Ársverk á tímabili skipt eftir landshlutum

Í takt við fæst ársverk eru heildarlaun á sama ári að sama skapi lægst á Norðurlandi vestra.

Heildarlaun á tímabili skipt eftir landshlutum

Af framangreindu má sjá að þróun hagvaxtar landshlutans hefur verið hægari og fjölgun starfa og aukning atvinnutekna hefur ekki skilað sér að sama marki og í öðrum landshlutum. Ein skýringanna á þessu er án efa lítið aðgengi að orku en rannsóknir hafa sýnt að beint samband er á milli aðgengis að orku og hagvaxtar. Stuðningur við landshlutann er því alveg jafn áriðandi, ef ekki meira áriðandi ef til langs tíma er lítið, og stuðningur við svæði sem sjá nú mestan samdrátt vegna hruns í ferðaþjónustu. Erfiðleikar í ferðaþjónustu koma ekki eins illa við Norðurland vestra þar sem þróun ferðaþjónustunnar hefur verið mun hægari en annars staðar á landinu. Ætla má að þau svæði sem flesta ferðamenn hafa fengið á undanförunum árum muni verða fljótari að byggja atvinnugreinina upp að nýju þegar sjá fer til sólar að nýju á meðan svæði eins og Norðurland vestra verður lengur að ná sér eins og dæmin sanna á árunum eftir hrun.

Niðurstöður fyrirtækjakannana sem unnar hafa verið fyrir landshlutasamtökin gefa heldur ekki tilefni til bjartsýni. Niðurstöður fyrir Norðurland vestra eru með þeim verstu á landinu ef lítið er yfir heildina. Veikleikar landshlutans í könnuninum eru jafnan fleiri en styrkleikarnir. Nokkrir veikleikar sem nefndir eru og gefa ríka ástæðu til að gripið verði til aðgerða:

- Bjartsýni var næstmínst meðal fyrirtækja á Norðurlandi vestra þegar spurt var um væntingar á þróun tekna allra næstu misserin.
- Fyrirtæki af Norðurlandi vestra komu næstverst út úr mati á afkomu til lengri tíma þegar landshlutar voru bornir saman.
- Afkoma fyrirtækja til skemmri tíma mældist næstverst á Norðurlandi vestra.
- Á Norðurlandi vestra mældust tekjur næstlægstar hlutfallslega þegar landshlutarnir voru bornir saman.
- Fyrirtæki á Norðurlandi vestra vörðu minnstu til þróunar vinnuferla.
- Norðurland vestra hafði lægsta vinnuafsvægi þegar landshlutarnir voru bornir saman í könnuninni og staða framleiðsluþátta var verst í landshlutanum.
- Samkeppnisstaða fyrirtækja á Norðurlandi vestra var verst á landinu öllu.
- Nýsköpun innan fyrirtækja á Norðurlandi vestra er hvað minnst á landinu öllu ef lítið er til tekna af nýjum vörum eða þjónustu.

Það er því ljóst að víðtæks stuðnings við fjölgun starfa í landshlutanum er þörf. Í þeim tilgangi leggur haustþing SSNV til að stofnaður verði starfshópur sem hefur það verkefni að finna leiðir til að fjölga störfum á Norðurlandi vestra. Í hópnum sitji, auk stjórnar SSNV, fulltrúar atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis, samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytis og forsætisráðuneytis. Skal hópurinn ganga út frá fyrirliggjandi greiningum á stöðu landshlutans og leggja fram ítarlegar tillögur um hvernig fjölga megi störfum á Norðurlandi vestra.

Sóknaráætlun Norðurlands vestra

Lykilatriði:

- *Fjármagn til sóknaráætlunar verði stóraukið.*

Fyrstu tvö ár nýs samningstímabils sóknaráætlana landshlutanna hafa verið afar óvenjuleg. Segja má að forsendur áætlananna hafi að miklu leyti brostið vegna ástands sem skapaðist vegna óveðursins í desember 2019 og svo vegna Covid-19 faraldursins. Við lok fyrstu bylgju faraldursins fékkst viðbótarstuðningur inn í sóknaráætlunir og viðbótarfjármagni var sömuleiðis veitt inn í sóknaráætlunir á árinu 2021. Þó þakka beri þau viðbrögð stjórnvalda verður að segjast eins og er að þeir takmörkuðu fjármunir mega sín hins vegar ekki mikils gagnvart þeim vanda sem víða er uppi vegna áhrifa faraldursins. Að sama skapi er skv. fjármálaáætlun gert ráð fyrir lítilsháttar skerðingu framlaga til sóknaráætlana fyrir árið 2022. Í ljósi þess mikilvæga hlutverks sem áætlunirnar gegna við endurreisn samfélaga eftir Covid verður ekki við það unað.

Haustþing SSNV leggur því ríka áherslu á að fjármagn til sóknaráætlana verði stóraukið til að þær fái aukinn slagkraft heima í héraði til að sporna við áhrifum heimsfaraldursins og metnaðarfull markmið áætlananna náist – samfélögunum til heilla. Sóknaráætlunir eru farvegur sem hefur reynst vel fram til þessa við ráðstöfun opinbers stuðnings. Fjöldmörg tækifæri eru til að fjölga þeim verkefnum sem í gegnum þær eru unnin og nýta þannig það stoðkerfi úti í landshlutanum sem til staðar er. Er það vænlegri kostur en að búnar séu til litlar einingar um hin og þessi verkefni líkt og gert hefur verið að undanfögnu.